

Лабораторна робота №8

Потоковий шифр на основі генератора BBS

Мета:

Створити потоковий шифр з використанням програмного генератора псевдовипадкових послідовностей BBS.

Обладнання:

- персональний комп'ютер з встановленою операційною системою.
- будь-яка мова програмування.

Завдання:

1. Створити потоковий шифр на основі генератора BBS.
2. Перевірити його роботу.

Література:

1. Молдовян Н.А., Молдовян А.А. Введение в криптосистемы с открытым ключом. БХВ-Петербург, 2005. – 288 с.
2. Б.Шнайер. Прикладная криптография. Протоколы, алгоритмы, исходные коды на языке С. 1996.
3. Столлингс В. Криптография и защита сетей. «Вильямс», 2001. – 672 с.

Теоретичні відомості

Програмний генератор двійкових послідовностей BBS (назву утворено від перших літер його авторів – Ленори та Мануеля Блум та Майка Шуба, Blum-Blum-Shub) вважають одним з найсильніших програмних генераторів псевдовипадкових послідовностей. Він вважається криптографічно стійким, і може використовуватися у серйозних криптографічних застосуваннях [2].

Нехай є два простих числа, p і q , причому $p \equiv q \equiv 3 \pmod{4}$. Добуток цих чисел $n = pq$ називається цілим числом Блума. Оберемо ще одне випадкове число, x , взаємно просте з n та обчислимо $x_0 \equiv x \pmod{n}$. Це число вважається стартовим числом генератора.

Далі можна обчислити наступні біти послідовності за формулою: $x_i \equiv x_{i-1}^2 \pmod{n}$ та $s_i \equiv x_i \pmod{2}$. Останнє визначає, що в якості виходу генератора обирається молодший біт числа x_i . Отже ми можемо записати:

$$\begin{aligned} x_0 &= x^2 \pmod{n} \\ \text{for } i &= 1 \text{ to } \infty \\ x_i &= (x_{i-1})^2 \pmod{n} \\ s_i &= x_i \pmod{2} \end{aligned}$$

Найцікавішою властивістю генератора BBS є те, що для визначення значення i -го біту зовсім необов'язково знати усі попередні $i-1$ бітів. Для безпосереднього обчислення значення i -го біту достатньо знати p та q .

Безпека цієї схеми ґрунтується на складності розкладання n на множники. Число n можна опублікувати, так що кожен зможе генерувати біти за допомогою цього генератора. Однак поки криптоаналітик не розкладе n на множники, він не зможе передбачити вихід генератора.

Більше того, генератор BBS непередбачуваний як в правому, так і в лівому напрямках. Це означає, що отримавши послідовність бітів, криптоаналітик не зможе передбачити ні наступний, ні попередній біти послідовності. Причиною цього є не якісь заплутаний механізм генерації, а математика розкладання n на множники.

Приклад:

$p=19$; $q=23$

$p=q\equiv 3 \pmod 4$

$n=437$

$x=233$

i	0	1	2	3	4	5	6	7
x_i	101	150	213	358	123	271	25	188
S_i	1	0	1	0	1	1	1	0

Обов'язковою умовою, що накладається на зародок x , повинно бути наступне:

а) x – просте; б) x не ділиться на p і на q .

Цей генератор повільний, але є спосіб його прискорити. Як вказано у [2], в якості бітів псевдовипадкової послідовності можна використовувати не один молодший біт, а $\log_2 m$ молодших бітів, де m – довжина числа x_i . Порівняна повільність цього генератора не дозволяє використовувати його для потокового шифрування (цей недолік зі зростанням швидкодії комп'ютерів стає менш актуальним), а от для високонадійних застосувань, як наприклад, генерування ключів, він вважається кращим за багато інших.

Однак у цій лабораторній роботі, яка лише демонструє використання потокового шифру, і де швидкодія не може бути визначальним параметром, ми будемо використовувати саме генератор BBS.

Практична частина

Складіть програму, яка б реалізовувала потоковий шифр на основі генератора BBS. Шифрування інформації повинно виконуватися за допомогою побітового XOR двійкового представлення чергового символу відкритого тексту та послідовності генератора BBS.

Оберіть два тризначних числа p , q , обчисліть модуль n та випадкове число x . n та x збережіть, оскільки їх треба передати на приймальну сторону.

За допомогою створеної програми зашифруйте та розшифруйте повідомлення.

Зробіть висновок про якість роботи Вашої системи шифрування.

Підготуйте звіт з лабораторної роботи. Звіт повинен містити: а) результати досліджень; б) протокол Ваших дій; в) код програми; г) висновок з лабораторної роботи; д) відповіді на контрольні запитання.

Контрольні запитання

1. На чому ґрунтується крипостійкість генератора BBS?
2. Які переваги і недоліки потокових шифрів?
3. Які переваги і недоліки шифрів одноразового гамування?
4. Які вимоги ставляться до генераторів випадкових та псевдовипадкових послідовностей?
5. Запропонуйте кілька реалізацій генераторів випадкових послідовностей за допомогою комп'ютера.